

Але не тільки відповідальність викладача, його професіоналізм та людські якості здатні забезпечити якість викладання та засвоєння навчальних дисциплін. Для успішної роботи викладача, для його творчого діалогу зі студентською молоддю, а значить для забезпечення якості освіти необхідні певні умови роботи. Питання умов роботи викладача в сучасних реаліях є недостатньо вивченим і потребує прискіпливої уваги психологічної, педагогічної і навіть економічної галузей наук і є питанням подальших розробок.

Борисенко Л.Л., к.е.н.,
доцент кафедри педагогіки та психології

ФОРМУВАННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ ЗАСОБАМИ КРЕАТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ

Проблема професійної підготовки фахівців, зокрема майбутніх економістів, передбачає пошук шляхів формування креативної особистості студентів у системі вищої освіти, розвиток їхніх інтелектуальних і дослідницьких умінь. Виходячи з принципу студентоцентризму, пріоритетним напрямком вищої школи на сьогодні є організація освітнього процесу, в якому кожний студент міг би стати суб'єктом власного розвитку, вмів би здобувати та переробляти інформацію шляхом самостійної науково-пізнавальної та дослідницької діяльності [1; 3].

Сьогоднішній економіст, як наголошують учені В. Луговий, М. Євтух, В. Зайчук, Л. Бондарева, А. Нісімчук, І. Прокопенко, О. Шпак, має бути дослідником, оскільки саме він повинен здійснювати аналіз соціально-економічного становища України, визначати науково обгрунтовані напрями розвитку та прогнозування економіки країни на макро-мікрорівнях; передбачати напрями економічного зростання; проектувати життєдіяльність окремого підприємства певного регіону. Потреби суспільства у фахівцях-економістах з інноваційним типом мислення, що володіють технологією наукового дослідження соціально-економічного розвитку України, постійно зростають. Для того, щоб підготувати компетентного, творчого економіста, здатного самостійно освоювати нові технології в економіці, вирішувати професійні завдання методами наукового дослідження, необхідно відповідний рівень сформованості його науково-дослідницької компетентності [2]. Науково-дослідницька компетентність економіста є складовою його професійної компетентності, яку ми трактуємо як *інтегративну властивість особистості, що характеризує її готовність до вирішення дослідних (проблемних, освітніх, навчально-професійних, психолого-педагогічних) завдань шляхом застосування методів наукового пізнання, самостійно-пошукових методів у цілепокладанні, плануванні, програмуванні, прийнятті управлінських рішень, яка виражається в єдності ціннісно-мотиваційного, когнітивного, операційного, особистісного компонентів*. Аналіз та узагальнення досвіду викладання психолого-педагогічних дисциплін у Київському національному економічному університеті надає підстави стверджувати, що ефективним інструментарієм формування науково-дослідницької компетентності майбутніх економістів є впровадження креативних технологій навчання, які охоплюють такі форми, методи та засоби: метод «мозкового штурму», метод «синектики», метод морфологічного аналізу, метод аналізу і синтезу фантастичних ідей, метод інверсії, метод евристичних запитань, метод фокальних об'єктів, метод вільних асоціацій, метод винахідницьких задач. Засобами креативних технологій навчання, які використовувалися під час викладання та засвоєння психолого-педагогічних дисциплін у КНЕУ, були проблемно-творчі задачі, розроблені на основі класифікації С. Сисоєвої [4]. Найчастіше використовувалися такі типи: задачі на виявлення протиріччя та проблемне бачення, задачі з відсутністю повної інформації, дослідницькі задачі, задачі на винахідливість, задачі на комунікативність.

Отже, впровадження креативних технологій навчання є передумовою для формування дослідницьких вмінь майбутніх економістів, оскільки вони ґрунтуються на оригінальних методиках розвитку різноманітних форм мислення, креативності, творчих здібностей; сприяють мобілізації організаційних, комунікативних, дослідницьких і проектувальних вмінь майбутніх фахівців, розвитку пошукової активності та науково-дослідницької компетентності студентів економічних спеціальностей.

Література

1 Зязюн І. А. Концептуальні засади теорії освіти в Україні / І. А. Зязюн // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2000. – № 1. – С. 11–24.

2. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики: Колективна монографія / Колектив авторів: Н. М. Бібік, О. В. Овчарук, О. І. Пометун, О. Я. Савченко / Під заг. ред. О. В. Овчарук. – К.: К.І.С. 2004. – 112 с.

3. Кремень В. Г. Людиноцентризм в освіті: філософія нових підходів / В. Г. Кремень // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2006. – № 1. – С. 7–18.

4. Сисоєва С.О. Основи педагогічної творчості: підручник / С.О. Сисоєва. – К.: Міленіум, 2006. – 346 с. – С. 98–99.

*Бортнікова Л.П., к.е.н.,
доцент кафедри політичної економії*

СТИМУЛЮВАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО ЗНАЧУЩИХ КОМПЕТЕНЦІЙ

Розвиток «економіки знань», у якій вирішальним ресурсом стає мобільний і висококваліфікований «людський капітал», вимагають досягнення нової якості професійної освіти. Сьогодні абсолютно очевидно, що освіта безпосередньо пов'язана з конкурентоспроможністю країни, але вона також визначає конкурентоздатність самого спеціаліста. Самостійна робота долучає студентів до наукової творчості, пошуку і вирішення актуальних сучасних проблем.

Форми самостійної роботи студентів (СРС) різноманітні. Вони включають:

- вивчення і систематизацію офіційних державних документів: законів, постанов, указів, нормативно-інструкційних і довідкових матеріалів;
- ціловий пошук для складання бібліографії за тематикою дослідження з використанням бібліотечних інформаційно-пошукових систем, комп'ютерної мережі «Інтернет»;
- вивчення навчальної, наукової та методичної літератури, матеріалів періодичних видань із залученням електронних засобів офіційної, статистичної, періодичної та наукової інформації;
- підготовку доповідей і рефератів, написання курсових і випускних кваліфікаційних робіт;
- участь у роботі студентських конференцій, комплексних наукових дослідженнях.

Завданнями СРС є: систематизація та закріплення отриманих теоретичних знань і практичних умінь студентів; поглиблення і розширення теоретичних знань; розвиток пізнавальних здібностей та активності студентів; стимулювання самостійності, відповідальності і організованості; розвиток дослідницьких умінь.

Основними найефективнішими видами самостійної роботи студентів, на наш погляд, є конспект рекомендованої лектором навчальної літератури, порівняльний аналіз різних поглядів учених на актуальні економічні проблеми, написання рефератів за оригінальною тематикою, складання анотованого списку статей з відповідних фахових журналів; комп'ютерний поточний самоконтроль і контроль успішності на базі електронних тестів. Перспективною формою СРС є підготовка реферату-перекладу статті відомого економіста або доповіді міжнародної організації з тематики дисципліни.

Завдяки новітнім технологіям, які дозволяють автоматично шукати інформацію в Інтернеті, закачувати її та перекладати, значно скорочується час, необхідний студенту для підготовки матеріалів, з іншого боку, така автоматизація призводить до втрати звички власноручно писати та вчитувати текст. Тому доречно передбачати підготовку коротких есе на задану тематику студентами у письмовій формі, принаймні два-три за семестр.

СРС має навчити студента читати книги та статті та готувати на базі цього виступи і власні публікації. Важливо, щоб підготовлений студентом реферат був не просто прийнятий викладачем до відома, але супроводжувався співбесідою. Це вкрай важливо, щоб зрозуміти, наскільки свідомо і самостійно студент виконав цю роботу.

*Бочарова І.В., к.ф.н.,
доцент кафедри іноземних мов*

КОМПЛЕКСНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

В умовах інформаційного суспільства знання і кваліфікація набувають першочергового значення в житті людини. Бути в курсі розвитку світової науки, культури, займатися бізнесом, брати участь в інтеграційних процесах допомагає вивчення різноманітних першоджерел, у зв'язку з